

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ

Α. Φλωρόπουλου

για μαθητές με απαιτήσεις

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42

• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 11 Ιανουαρίου 2025

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η ειρήνη έχει... τον προορισμό της

Σ' έναν πλανήτη που ο πόλεμος, η βία και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας είναι στην ημερήσια διάταξη, σ' έναν πλανήτη που φλέγεται, «γιορτάζει» η ειρήνη; Όχι. Η ειρήνη είναι γεννημένη πάντα να πολεμά. Το 1981 καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ η 21^η Σεπτεμβρίου ως Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης, ίσως με τις καλύτερες προθέσεις όλων, συγκεκαλυμμένης της όποιας υποκρισίας, αν έρθουμε πίσω σ' αυτή τη χρονική συγκυρία.

Σήμερα η αλήθεια είναι ότι η ειρήνη πάντα τείνει το χέρι της προς όλους, ακόμα και σ' αυτούς που με το ένα χέρι τη χαιρετούν και στο άλλο κρατούν όπλο ή και μαχαίρι, για να της πάρουν το κεφάλι. Δεν φοβάται όμως, γιατί έχει ιερό προορισμό. Ένας προορισμός δύσκολος σε κόντρα με τους μεγάλους και τους παρανοϊκούς που αποφασίζουν και κατευθύνουν τους πολέμους: φυλετικούς, θρησκευτικούς, εμφυλίου, κατακτητικούς. Η φρίκη του πολέμου και ο θάνατος των αθώων ψυχών είναι η δική τους ζωή.

Είναι νωπές οι μνήμες από το έγκλημα στην Κύπρο, με τη συνεχιζόμενη κατοχή μεγάλου μέρους της, και δη μιας χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου και την καταπάτηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Και μια ειρήνη που συνεχίζει να πολεμά. Τρομάζουν και οι συνεχιζόμενοι βομβαρδισμοί της Δύσης στη Συρία, στο Ιράκ και όπου γης. Οι απάνθρωπες τηλεοπτικές τελετουργίες με αποκεφαλισμούς και εκτελέσεις παγώνουν το αίμα του κόσμου. Αυτά τα εγκλήματα των πολέμων φέρνουν αντιμέτωπη την κοινωνία με τον φανατισμό, με τα αντίποινα και την εκδίκηση. Ποιος ρωτά την ειρήνη;

Ποια ήταν τα 176 θύματα της μοιραίας πτήσης των ουκρανικών αερογραμμών που κατέπεσε και συνετρίβη, λίγο μετά την απογείωσή του από το αεροδρόμιο της Τεχεράνης, επειδή χτυπήθηκε από αντιαεροπορικό πύραυλο;

Αθώοι άνθρωποι που απογείωθηκαν με προορισμό... ζωής. Ο πύραυλος βρήκε το στόχο του στον αέρα και σε λίγα δευτερόλεπτα οι άνθρωποι «κατεβαίνουν» στάχτες. Την

ίδια ώρα που οι ηθικοί αυτουργοί αυτού του εγκλήματος έδιναν συνεντεύξεις, μιλούσαν με παρρησία για την αξία της ανθρώπινης ζωής και την ειρήνη. Αυτήν που «σκότωσαν» στον αέρα. Η ειρήνη όμως δεν πέθανε. Έχει τον προορισμό της. Πάντα θα πολεμά... τον πόλεμο. Φεύγει με τους κυνηγημένους, από τις αραβικές χώρες και με ανθρώπους που απειλούνται από τη λεπίδα των τζιχαντιστών και άλλων οργανώσεων. Με ανθρώπους που πλήρωσαν ό,τι είχαν και δεν είχαν με όνειρο την ελευθερία τους. Με τους πεινασμένους και εξαθλιωμένους που κατέφυγαν στα σαπιοκάραβα των δουλεμπόρων. Η ειρήνη μαζί τους παλεύει.

Κάποιοι από τους μετανάστες-πρόσφυγες έφθασαν στην ελεύθερη στεριά. Κάποιοι δεν έφθασαν ποτέ. Ναυάγησαν. Η Μεσόγειος έγινε «υγρός τάφος» τους. Ναυάγησε μαζί τους και η ειρήνη.

Όμως, γρήγορα θα αναδυθεί και πάλι. Είπαμε, έχει τον προορισμό της. Δεν έχει δική της πατρίδα, φεύγει μακριά. Αυτή είναι η ειρήνη. Ταπεινή και υπερήφανη, φτωχή και μονάκριβη, θείο γέννημα των ανθρώπων, με αισθήματα βαθιά και πάντα απέναντι στα απάνθρωπα ένστικτα.

Πάντα πολέμιος των πολέμων.

**Γεώργιος Κάνιαρης, Δικηγόρος – Μέλος της Ένωσης Ποινικολόγων
(Διασκευή)**

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Πόλεμος και Ειρήνη

Ο Νορμπέρτο Μπόμπιο ήταν ο σημαντικότερος φιλόσοφος του δικαίου και της πολιτικής στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα. Μεταξύ των πολλών θεμάτων που είχε μελετήσει ήταν και τα προβλήματα του πολέμου και της ειρήνης. Επιμέλεια: Θανάσης Γιαλκέτσης, ημερομηνία δημοσίευσης: 17.4.2022

Τρέφουμε πάντοτε την αυταπάτη ότι ο πόλεμος στον οποίο μαχόμαστε θα είναι ο τελευταίος. Η στιγμή κατά την οποία μπορούσαμε να παραδοθούμε σε αυτή την αυταπάτη ήταν το τέλος της θανάσιμης σύγκρουσης μεταξύ των δυο μεγαλύτερων δυνάμεων του κόσμου. Η αυταπάτη διήρκεσε λίγο.

Είναι υπέροχη η φωνή των υποστηρικτών της ειρήνης. Ποιος όμως την ακούει; Ποιος πιστεύει αληθινά ότι η επίκληση της ειρήνης από ανθρώπους καλής θέλησης μπορεί να αλλάξει την πορεία του πολέμου και να έχει καθοριστική επίδραση στην τραγική μοίρα των λαών που πλήττονται; Θα λέγαμε ότι η ενάρετη διαδήλωση των ειρηνιστών και η πιο απάνθρωπη πολεμική δράση που σπέρνει τον θάνατο είναι δυο γεγονότα που

συντελούνται το ένα πλάι στο άλλο και ταυτόχρονα, χωρίς ποτέ να παρεμβαίνει το ένα στο άλλο...

Σήμερα, βέβαια, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, τα θέματα του ειρηνισμού πρέπει να συγκεντρώσουν ξανά την προσοχή μας. Δεν μπορούμε όμως να μιλάμε για ειρηνισμό γενικά, χωρίς να κάνουμε τις αναγκαίες διακρίσεις. Ειρηνισμός δεν είναι μόνο να επικαλούμαστε την ειρήνη, να προσευχόμαστε για την ειρήνη, να βεβαιώνουμε ότι θέλουμε την ειρήνη, να προστρέχουμε διακινδυνεύοντας τη ζωή μας για να προσφέρουμε ανθρωπιστική βοήθεια στους τόπους όπου μαίνεται ο πόλεμος. Ο αντίλογος σε όλα αυτά είναι ότι το να πρεσβεύουμε αυστηρά και με συνέπεια την απόλυτη μη βία χρησιμεύει για να σώσουμε την ψυχή μας, αλλά ποτέ δεν εξάλειψε τη βία σε αυτόν τον κόσμο. Δεν είναι μήπως αληθινό το ότι η αδυναμία του πράου ανθρώπου καταλήγει να ευνοεί τον βίαιο;

Μπροστά σε αυτές τις αντιρρήσεις, νομίζω ότι οι «ενεργοί» ειρηνιστές σήμερα οφείλουν να πάρουν υπόψη τους ότι, αν θέλουν να αναπτύξουν μια πολιτικά σημαντική δράση, πρέπει να μη λησμονούν την ηθική της ευθύνης. Όχι μόνον: «Κάνε αυτό που πρέπει και ας γίνει αυτό που μπορεί να γίνει», αλλά και: «Δράσε με τρόπο ώστε η δράση σου να μην είναι μόνον καλή καθαυτή, αλλά να έχει και καλές συνέπειες».

Υπάρχουν δύο τουλάχιστον εκδοχές αυτής της μορφής υπεύθυνου ειρηνισμού, τις οποίες θα αποκαλούσα θεσμικές, επειδή, προσφεύγουν και οι δυο όχι μόνον στα λόγια, αλλά στην προώθηση και στην πραγματοποίηση προληπτικά σχεδιασμένων ενεργειών. Η πρώτη εκδοχή είναι εκείνη η οποία συνιστά ενεργητική μη βία, προβλέπει τη δυνατότητα μη ένοπλης άμυνας, που προσφεύγει μόνο σε δράσεις όπως η παθητική αντίσταση, η άρνηση συνεργασίας με δημόσιες εξουσίες, η πολιτική ανυπακοή, το μποϊκοτάζ. Η δεύτερη εκδοχή, πιο ρεαλιστική και επομένως λιγότερο άκαμπτη, είναι εκείνη που βασίζεται στη διάκριση ανάμεσα στη διάχυτη και άρα ανεξέλεγκτη βία και στην ελεγχόμενη βία, όπως εκείνη ενός οργανισμού πάνω από τα μέρη, ο οποίος κατέχει την αποκλειστική χρήση των βίαιων μέσων. Κι είναι πραγματικά παράδοξο ότι, στο πλαίσιο ενός κράτους, που μόνον αυτό είναι νομιμοποιημένο να χρησιμοποιεί βία, η πλειονότητα των πολιτών δεν θεωρεί αναγκαίο να κατέχει όπλα, ενώ στο διεθνές σύστημα, όλα τα κράτη χωρίς εξαίρεση είναι οπλισμένα. Σε τέτοιο βαθμό ώστε, αν ένα κράτος δεν διαθέτει στρατό δεν είναι κράτος, ενώ ένας άοπλος πολίτης όχι μόνον είναι πολίτης, αλλά θεωρείται καλός πολίτης.. Σε κάθε περίπτωση πάντως, οι διεξαγόμενοι πόλεμοι καταδεικνύουν και την ανεπάρκεια του θεσμικού ειρηνισμού!

Στις μέρες μας, οι ρεαλιστές παρομοιάζουν τις πορείες υπέρ της ειρήνης με τις λιτανείες που έκαναν κάποτε οι χωρικοί παρακαλώντας να πέσει βροχή. Μετείχα και εγώ

σε πορείες για την ειρήνη στα χρόνια του Ψυχρού Πολέμου, Αν με βαστούσαν τα πόδια μου, θα συνέχιζα ακόμα να μετέχω. Γιατί θα συνέχιζα να μετέχω; Επειδή γνωρίζω ότι, ακόμα και αν όλοι οι χωρικοί του κόσμου συνενώνονταν για να φέρουν τη βροχή, η βροχή, όταν θα έπεφτε, δεν θα εξαρτιόταν από τις παρακλήσεις τους. Δεν έχω όμως αμφιβολίες για το ότι, αν όλοι οι πολίτες του κόσμου συμμετείχαν σε μια πορεία για την ειρήνη, ο πόλεμος επρόκειτο να χαθεί από το πρόσωπο της γης...

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Το ποίημα του Μίλτου Σαχτούρη προέρχεται από τη συλλογή «Όταν σας μιλώ» (1956), αντλήθηκε από το βιβλίο «Τα ποιήματα» (1945-1971), όγδοη έκδοση, Κέδρος, Αθήνα: 1988.

Από δω θα περνούσε το περιστέρι
είχαν ανάψει δαδιά γύρω στους δρόμους
άλλοι άνθρωποι φυλάγαν στις δενδροστοιχίες
παιδιά κρατούσαν στα χέρια σημαιούλες
περνούσαν οι ώρες κι άρχισε να βρέχει
έπειτα σκοτείνιασε όλος ο ουρανός
μια αστραπή ψιθύρισε κάτι φοβισμένα
και άνοιξε η κραυγή στο στόμα του ανθρώπου

τότε το άσπρο περιστέρι μ' άγρια δόντια
σα σκύλος ούρλιαξε μέσα στη νύχτα.

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να παρουσιάσετε συνοπτικά στους συμμαθητές σας, σε μία παράγραφο 60 – 70 λέξεων, τις συνέπειες του πολέμου όπως καταγράφονται στο κείμενο 1.

Μονάδες 20

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε με βάση τα **Κείμενα 1 και 2**, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος**. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αναφέροντας συγκεκριμένα αποσπάσματα:

- 1) Σ' έναν πλανήτη που φλέγεται η ειρήνη «γιορτάζει». (Κείμενο 1)
- 2) Στις μέρες μας εξακολουθούν να διαπράττονται εγκλήματα πολέμου. (Κείμενο 1)
- 3) Η φωνή των ειρηνιστών αναμφίβολα μπορεί ν' αποτρέψει την απάνθρωπη πολεμική δράση και ν' αλλάξει τη μοίρα των λαών που πλήττονται. (Κείμενο 2)

4) Η απόλυτη μη βία είναι ο μόνος δρόμος για την εξάλειψη της βίας σ' αυτόν τον κόσμο. (Κείμενο 2)

5) Ο υπεύθυνος ειρηνισμός σχετίζεται με πράξεις και όχι μόνο με λόγια. (Κείμενο 2)

Μονάδες 15

B2. α. Η τέταρτη παράγραφος του κειμένου 1 («Ποια ήταν τα 176 θύματα από αντιαεροπορικό πύραυλο;») διατυπώνεται υπό μορφή ερώτησης. Τι είδους ερώτηση είναι (απορίας ή ρητορική); Για ποιο σκοπό τη χρησιμοποιεί ο συγγραφέας; (μον. 4)

β. Να εντοπίσετε στο κείμενο 1 τρία (3) σημεία που κυριαρχεί η μεταφορική χρήση της γλώσσας. Αφού τα καταγράψετε να τ' αποδώσετε κυριολεκτικά (μον. 6)

Μονάδες 10

B3. α. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σου το νόημα της αναλογίας που υπάρχει στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 2; (μον. 4)

β. Ο συντάκτης του κειμένου 2 επιχειρεί να αφυπνίσει τους ειρηνιστές του κόσμου να αναλάβουν ενεργό δράση. Να επισημάνεις 2 συνολικά γλωσσικές επιλογές στην 3^η και 4^η παράγραφο του κειμένου 2 που υπηρετούν το στόχο του αιτιολογώντας την απάντησή σου. (μον. 6)

Μονάδες 10

Γ1. Τι συμβολίζει κατά τη γνώμη σου το περιστέρι στο Κείμενο 3; Να στηρίξεις την απάντησή σου σε 3 κειμενικούς δείκτες. Ποια συναισθήματα σου προκάλεσε η ανάγνωση του ποιήματος; Να αναπτύξεις την ερμηνεία σου σε 150-200 λέξεις.

Μονάδες 15

Δ1. Να συντάξετε μια επιστολή (350-400 λέξεων) προς τον πρόεδρο του Ο.Η.Ε. (Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών) στην οποία να εκφράζετε την έντονη ανησυχία σας για τη διαρκή υπονόμευση της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών από πληθώρα παραγόντων και να προτείνετε τρόπους προάσπισης της ειρήνης, ώστε αυτή να μετατραπεί από ουτοπική προσδοκία σε εφικτή προοπτική.

Μονάδες 30

Καλή επιτυχία!!!